

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
กรณีเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย

สำนักงานเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ ตร ๕๒๖๐๑/๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐^{*} ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สรุปความได้ดังนี้

(๑) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๒ จังหวัดชลบุรี ได้ตรวจสอบงบการเงินงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๗ – ๒๕๔๘ ของเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด และได้มีหนังสือที่ ตผ ๐๐๓๐ ชบ/๗๑๑ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ แจ้งว่า จากการตรวจสอบพบว่ามีเงินขาดบัญชีโดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ มีการเบิกจ่ายเงินตามสมุดเงินสดจำนวน ๘๙,๙๕๐.๔๒ บาท มีการสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ คือ เช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๘๖๑๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๘๗,๖๖๐.๔๒ บาท และเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๘๖๑๐ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๒,๒๙๐ บาท ตามหลักฐาน และได้มีการเบิกจ่ายเช็คโดยไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายตามเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๘๖๑๗ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีการรับชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นจำนวนเงิน ๘๒๖.๒๕ บาท แต่ไม่พบการนำฝากธนาคารตามหลักฐานสำเนาใบเสร็จภาษีโรงเรือนและที่ดิน เล่มที่ ๑/๔๗ เลขที่ ๐๐๕

๑.๓ ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีการเบิกจ่ายเงินตามสมุดเงินสดจำนวน ๘๔,๒๗๗.๕๘ บาท มีการสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ คือ เช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๖๔ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๗๙,๘๓๑.๕๘ บาท และเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๖๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๔,๔๔๖ บาท ตามหลักฐาน และได้มีการ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕/๙๔๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

* ต่อมาสำนักงานเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายได้มีหนังสือ ที่ ตร ๕๒๖๐๑/๕๒๔ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ยกเลิกชั้นความลับ

เบิกจ่ายเงินตามเช็คโดยไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายตามเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๖๖๙ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๔ ในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ มีการรับชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้ สถานที่ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับรถยนต์ จากนาย สำเนา กุมพะ เป็นจำนวนเงิน ๕๐๐ บาท แต่ไม่พบการนำฝากธนาคารตามหลักฐานสำเนาใบเสร็จ เล่มที่ ๑/๔๗ เลขที่ ๒

(๒) นอกจากนี้ จากการตรวจสอบของเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายพบว่าในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ได้มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน ๗๗,๐๙๑.๔๒ บาท โดยมีเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๔๐๑ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน ๖๓,๒๒๗.๑๑ บาท โดยไม่มีฎีกาเบิกจ่ายเงินและในสมุดเงินสดจ่ายไม่มีรายการเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าว แต่ในใบโอนเลขที่ ๑๒๖/๒๕๔๗ ปรากฏยอดเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด ตามคูโอนบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๐๗๙๒๒๓๕๐๑๗ โอนเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเลขที่ ๐๗๙๕๐๐๐๓๔๒ จำนวนเงิน ๗๗,๐๙๑.๔๒ บาท ซึ่งบัญชีดังกล่าวเป็นของนางสาวจิตตรา มาชัยภูมิ

(๓) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายได้มีคำสั่ง ที่ ๗๗/๒๕๔๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบเพื่อ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๒ และ เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายตรวจสอบพบว่ามีเงินขาดบัญชี

(๔) จากรายงานผลการพิจารณาการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบปรากฏว่า มีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับความเสียหายกรณีดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ นางสาวจิตตรา มาชัยภูมิ เดิมดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก ซึ่งต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้มีคำสั่งอนุญาตให้ โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรี อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ และในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วน ตำบลทุ่งนนทรีได้พิจารณาอนุญาตให้นางสาวจิตตราไปช่วยราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าพริกเป็นการชั่วคราวโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิมตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้ขอ ยืมตัว ซึ่งปัจจุบันนางสาวจิตตรา ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบล เขาวัว-พลอยแหวน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในระหว่างดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง และไปช่วยราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าพริก นางสาวจิตตรา ได้เบิกจ่ายเงินที่ขาดบัญชี ดังกล่าวข้างต้นไปใช้เป็นการส่วนตัวโดยทุจริตและไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงินการฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจ เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับเงินเป็นเช็คหรือตัว แลกเงิน วิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

๔.๒ นายสมวงษ์ เจาะสุนทร เดิมดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก ต่อมาพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง รวมองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว นายสมวงษ์ฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาและมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ได้ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คส่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

๔.๓ นายนครเศรษฐ มงคลศิริ เดิมดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้มีคำสั่งอนุญาตให้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ ในระหว่างดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก นายนครเศรษฐฯ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และไม่ควบคุมให้นางสาวจิตตราฯ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คส่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

๔.๔ นายสุทธิเดช โคตรมุงคุณ ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ สำนักงานท้องถิ่นอำเภอเมืองตราด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกขอยืมตัวมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกเป็นการชั่วคราวโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ นายสุทธิเดชฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นไม่ควบคุมและตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

(๕) ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ นางสาวจิตตราฯ ได้ส่งใช้เงินค้ำเงินขาดบัญชีจำนวน ๖๓,๒๒๗.๑๑ บาท สำหรับการเบิกจ่ายเงินในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ตามเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๔๐๑ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ในนามนายสมวงษ์ เจาะสุนทร ตามหลักฐานสำเนาใบเสร็จ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗

โดยที่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดในกรณีนี้ได้ย้ายโอนไปดำรงตำแหน่งยังหน่วยงานอื่น และมีการขอยืมตัวเจ้าหน้าที่ซึ่งสังกัดหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ประกอบกับการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง รวมองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ดังนั้น สำนักงานเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายจึงขอหาหรือว่าการที่เทศบาลตำบลท่าพริกเนิน

ทราบดีมีคำสั่งที่ ๗๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อหาข้อนี้ต้องแยกพิจารณาเป็นสองกรณีตามช่วงเวลาที่มีความเสียหายเกิดขึ้น ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดสำหรับ ความเสียหายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาก่อนจะมีการโอนย้ายเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกที่เกี่ยวข้องไปดำรงตำแหน่งยังหน่วยงานอื่น และมีการขอตัวเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ยังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ความเสียหายกรณีดังกล่าว ได้แก่ กรณีที่มีเงินขาดบัญชีในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ วันที่ ๑๘ และ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิด ได้แก่ นางสาวจิตตรา มาชัยภูมิ นายสมวงศ์ เจาะสุนทร และนายนครเศรษฐ มงคลศิริ ทั้งนี้ เมื่อปรากฏว่าในขณะที่มีความเสียหายเกิดขึ้นนั้นเจ้าหน้าที่ดังกล่าวยังอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก จึงเป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกเอง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีนี้จึงเป็นไปตามข้อ ๘^๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ที่กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

จึงมีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้ยุบรวมกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง รวมองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายจะมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดสำหรับความเสียหายดังกล่าวหรือไม่

^๒ ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

ประเด็นนี้ เห็นว่า มาตรา ๔๑ ตรี^๓ และมาตรา ๔๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ยุบรวมกับเทศบาลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย ให้บรรดาประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ยุบรวมกับเทศบาลโอนไปเป็นของเทศบาล

กรณีตามข้อหาหรือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกได้ยุบรวมกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงโอนไปเป็นของเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย ซึ่งกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสรีที่ ๔๙๐/๒๕๔๙^๕ สรุปความได้ว่า เมื่อกฎหมายกำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการหนึ่งไปยังอีกส่วนราชการหนึ่ง ย่อมทำให้ส่วนราชการที่รับโอนบรรดากิจการและอำนาจหน้าที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย ดังนั้น เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายจึงเป็นหน่วยงานที่ ได้รับความเสียหายและมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นกรณีเงินขาดบัญชีในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ วันที่ ๑๘ และ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ การที่

^๓ มาตรา ๔๑ ตรี สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

ให้นำมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการรวมตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

^๔ มาตรา ๔๒ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเป็นต้นไป

บรรดาประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

^๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๖๔๑ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายมีคำสั่งที่ ๗๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเพื่อสอบสวนความเสียหายในกรณีดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ แล้ว

กรณีที่สอง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังจากมีการโอนย้ายเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกที่เกี่ยวข้องไปดำรงตำแหน่งยังหน่วยงานอื่น และมีการขอตัวเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ยังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ความเสียหายกรณีดังกล่าว ได้แก่ กรณีที่มีเงินขาดบัญชีในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายสมวงศ์ เจาะสุนทร นางสาวจิตตรา มาชัยภูมิ และนายสุทธิเดช โคตรมุงคุณ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันดังกล่าวนางสาวจิตตราฯ ได้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ แต่ต่อมาในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรจะได้พิจารณาอนุญาตให้นางสาวจิตตราฯ ไปช่วยราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก แต่ก็เป็นไปช่วยราชการชั่วคราวโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ส่วนกรณีนายสุทธิเดชฯ ปรากฏว่าขณะที่เกิดความเสียหายนายสุทธิเดชฯ ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ สังกัดสำนักงานท้องถิ่นอำเภอเมืองตราด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น^๖ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกขอยืมตัวมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าพริกเป็นการชั่วคราวโดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิมเช่นกัน ดังนั้น ในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ทั้งนางสาวจิตตราฯ และนายสุทธิเดชฯ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยงานอื่น มิได้อยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเสียหาย จึงเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งข้อ ๙^๗ และข้อ ๑๐^๘ แห่งระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่มีอำนาจร่วมกัน

^๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีคำสั่ง ที่ ๑๔๒/๒๕๔๗ เรื่อง การจัดโครงสร้างส่วนราชการและแบ่งงานภายในของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ เพื่อปรับปรุงการจัดโครงสร้างการแบ่งงานภายในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดให้สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ เป็นหน่วยงานปฏิบัติราชการประจำจังหวัดในสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

^๗ ข้อ ๙ ถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาและให้มีการรายงานตามลำดับชั้น จนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด เว้นแต่

๑.ลา

๒.ลา

^๘ ข้อ ๑๐ ในกรณีความเสียหายเกิดขึ้นตามข้อ ๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดหรือผู้ซึ่งระเบียบนี้กำหนดให้เป็นผู้รับแจ้งตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด หน่วยงานที่มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีเงินขาดบัญชีในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ จึงได้แก่

๑. เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากได้รับโอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และพนักงาน และลูกจ้างจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริก ภายหลังการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรี ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่นางสาวจิตตราฯ สังกัดอยู่ในวันที่ความเสียหายเกิดขึ้น แม้ปัจจุบันนางสาวจิตตราฯ จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัว-พลอยแหวน แต่เนื่องจากคำว่า “หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ ผู้นั้นสังกัด” ตามข้อ ๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ หมายถึง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ในขณะที่ความเสียหายเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๑๙/๒๕๕๐^๙ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรีจึงเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ขณะที่ความเสียหายเกิดขึ้น และมีอำนาจร่วมกับเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๓. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่นายสุทธิเดชฯ สังกัดอยู่ขณะที่ความเสียหายเกิดขึ้น และเป็นหน่วยงานของรัฐระดับกรมตามนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในข้อ ๖^{๑๐} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

เมื่อเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายได้มีคำสั่ง ที่ ๗๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อสอบสวนความเสียหายกรณีเงินขาดบัญชีในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ แต่เพียงหน่วยงานเดียว จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กรณีนี้ โดยหลักแล้วเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนนทรี และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องร่วมกันออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยหน่วยงานของ

^๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายได้โอนไปสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๒๖๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๑๐} ข้อ ๖ ในหมวดนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

รัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องตกลงกันให้หน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด แล้วให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร่วมลงนามในคำสั่งดังกล่าวด้วย ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดที่หน่วยงานของรัฐทั้งสามแห่งจะร่วมกันแต่งตั้งขึ้นใหม่นี้อาจนำผลการสอบข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการชุดเดิมได้ดำเนินการไปแล้วนั้นมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไปได้ เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการพิจารณาตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๑๔^{๑๑} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยให้ความเห็นในประเด็นนี้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๕๙/๒๕๔๓^{๑๒}

อนึ่ง สำหรับปัญหาว่ากรณีที่นางสาวจิตตราฯ ได้ส่งใช้เงินคืนกรณีเงินขาดบัญชีจำนวน ๖๓,๒๒๗.๑๑ บาท สำหรับการเบิกจ่ายเงินในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ตามเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตราด เลขที่ ๑๔๙๓๔๐๑ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ในนามนายสมวงศ์ เจาะสุนทร ตามหลักฐานสำเนาใบเสร็จ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ และเงินค่าดอกเบี้ย จำนวน ๑,๐๙๒ บาท ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงิน ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ว่าจะเป็นเหตุที่ทำให้ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดหรือไม่ นั้น เห็นว่า แม้นางสาวจิตตราฯ จะได้ส่งใช้เงินคืนเงินขาดบัญชี จำนวน ๖๓,๒๒๗.๑๑ บาท และเงินค่าดอกเบี้ย จำนวน ๑,๐๙๒ บาท ซึ่งเป็นดอกเบี้ยที่คำนวณตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่นางสาวจิตตราฯ โอนเงินดังกล่าวเข้าบัญชีเงินฝากของตน จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่มีการใช้เงินคืนเงินขาดบัญชี รวมทั้งสิ้น ๘๔ วันด้วยแล้วก็ตาม แต่หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีนี้อาจมีความเสียหายส่วนอื่น ๆ ที่ยังไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วนก็อาจดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดเพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายดังกล่าวต่อไปได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๑} ข้อ ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำละเมิด โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๒} บันทึก เรื่อง การร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด กรณีการปกป้องค่าเงินบาท ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลับมาก ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๖/๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๐